

1 UVOD

1.1 UOPŠTE

Planiranje i priprema stručnih podloga za odlučivanje o ulaganjima u putnu infrastrukturu predstavlja jednu od najznačajnijih aktivnosti Direkcije za puteve.

Priprema prijedloga planova mora se zasnivati na:

- Brzom reagovanju i stalnom nadgledanju stanja puteva i objekata na njima, što je omogućeno informacionim sistemom baze podataka o putevima;
- Pojedinačnim specijalnim mjerenjima stanja i drugih aktuelnih podataka;
- Analizi stanja puteva i objekata na njima;
- Uzimanju u obzir prostornih i drugih razvojnih dokumenata (dugoročnih, srednjo-ročnih);
- Usklađenosti sa propisima i posebno pripremljenim i drugim mjerodavnim metodologijama;
- Usklađenosti sa odlukama Vlade i važećim zakonodavstvom, u pogledu pripreme planova za godišnje održavanje i razvoj.

Za potrebe pripreme prijedloga plana, pored gore navedenog, potrebno je pripremiti, procijeniti i usvojiti sljedeće dokumente:

- Identifikacija projekta (P-ID): Priprema je Direkcija ili je dostavljaju organi lokalne vlasti (opštine) ili druga zainteresovana pravna ili fizička lica, u slučaju planiranja aktivnosti koje se odnose na opštinsku infrastrukturu ili druge vrste planiranja koja je od značaja za lokalnu zajednicu, gdje se očekuje saradnja sa Direkcijom;
- Izrađuje se baza investicionih namjera (INV-NM) koja predstavlja osnovne podatke o mogućim mjerama kao posljedica stanja puteva ili inicijativa na osnovu identifikacije projekta;
- Preliminarne studije izvodljivosti koje se odnose na primjenu mjera, prije svega na koridorima puteva ili
- Idejne studije i studije izvodljivosti za veće dionice puta;
- Predlogi drugih razvojnih programa, koji se direktno ili indirektno odnose na mjere u vezi sa putevima;
- Dokument identifikacije investicionog projekta (DIIP), koji je osnovni finansijski dokument;
- Predinvesticione studije i Investicioni programi, odobreni na osnovu odluke investitora i pripremljeni na osnovu propisane metodologije;
- Godišnji programi rada, za poslove iz oblasti održavanja, usluga ili investicionog održavanja.

Planska služba Direkcije za puteve mora biti uključena u među-resorne radne skupine koje pripremaju dokumente koji su od šireg značaja, kao na primjer Prostorni plan entiteta, sanacija saobraćajne infrastrukture u graničnim područjima, itd.

Za optimalno planiranje razvoja putne infrastrukture značajne su prethodne analize i ispitivanja:

na području ispitivanja-metodologije:

- Metodologija utvrđivanja vrijednosti i troškova izgradnje i održavanja puteva;
- Metodologija ekonomičnog gospodarenja putevima u zavisnosti od bezbjednosti saobraćaja i potreba saobraćaja koji se razvija;
- Metodologija stohastičnih i matematičkih modela, koji reprezentativno opisuju putnu mrežu;

- Metodologija prikupljanja podataka mjerenja na terenu, njihova agregacija na kvalitativno viši korisnički nivo i modularno uključivanje u globalni informacijski sistem Direkcije.

na analitičkom području:

- Proučavanje saobraćajne bezbjednosti i značaja i "težine" ljudskog faktora u saobraćaju i saobraćajnim nezgodama;
- Longitudinalne studije;
- Finansijske i analize troškova;
- Organizacione studije.

na razvojno-planskom području:

- Razvijanje analitičkih oruđa za postupak odlučivanja upravljačkog osoblja i direktora projekta;
- Kvalitetno planiranje i izvođenje projekta, formiranje uspješnih projektnih grupa, obučavanje i praktično obrazovanje učesnika u projektu;
- Informaciono-aplikacijska podrška srednjeročnom planiranju.

Dalje u tekstu navodimo neke potrebne zadatke i dokumente za planiranje i vođenje postupaka pripreme investicionih projekata, koji se razlikuju od važećih, te koji su prema iskustvima u drugim zemljama EU, korisni prilikom vođenja investicija u puteve i objekte na njima.

1.2 UPOTREBLJENI IZRAZI

Inženjer: označava pravno ili fizičko lice koje kao komercijalnu aktivnost obavlja inženjerske poslove.

Konsultant: označava pravno ili fizičko lice koje kao komercijalnu aktivnost vrši usluge savjetovanja.

Projekat: Skup aktivnosti za realizaciju mjera na putevima.

Objekat je zgrada ili građevinski inženjerski objekat koji je pričvršćen za tlo, izgrađen od građevinskih proizvoda i prirodnih materijala zajedno sa ugrađenim instalacijama i tehnološkim spravama.

Zgrade su objekti sa jednom ili više prostorija u koje osoba može ući, a koje su predviđene za stanovanje ili za vršenje aktivnosti.

Građevinski inženjerski objekti su objekti namijenjeni zadovoljavanju ljudskih materijalnih i duhovnih potreba, te interesa; ovi objekti nisu namijenjeni za stanovanje niti za izvođenje bilo kakvih aktivnosti.

Objekti koji imaju uticaj na okolinu su objekti za koje se propisima o zaštiti životne sredine propisuje obavezna procjena uticaja na životnu sredinu.

Objekti u javnoj upotrebi su objekti čija je upotreba predviđena za sve, pod istim uslovima; takvi objekti su, u pogledu načina upotrebe, podijeljeni na javne površine i nestambene objekte predviđene za javnu upotrebu.

Javna površina je područje čija je upotreba predviđena za sve, pod istim uslovima; kao što su javni putevi, ulice, trgovi, pijaca, igralište, parkiralište, groblje, park, zelena površina ili površina za rekreaciju.

Nestambena zgrada namijenjena za javnu upotrebu je objekat čija je upotreba predviđena za sve pod istim uslovima, kao što su hoteli, moteli, restorani ili slični objekti za smještaj, banke, pošte, kancelarije ili slični komercijalni objekti, objekti za trgovinu i pružanje usluga, objekti željezničkih ili autobuskih stanica, objekti aerodroma ili objekti lučkih pristaništa, objekti tramvajskih stanica, garaže ili slični objekti za transport i komunikacije, objekti za zabavu ili rekreaciju, muzeji, biblioteke, školski objekti ili bilo koji drugi objekti za obrazovanje, bolnički objekti ili objekti institucija za liječenje i njegu,

sportske dvorane, objekti za vršenje božje službe i za religijske aktivnosti.

Objekti javne infrastrukture su objekti niskogradnje koji čine mrežu koja služi za pružanje posebnog tipa komunalnih usluga, koje su od entitetskog ili lokalnog značaja, ili koji čine mrežu od opšte javne koristi.

Pravni režim: Pravni režim su pravna pravila, kojima propisi iz oblasti upravnog zakona određuju način dobijanja i uživanja prava vlasništva na određenom području. Država ili opština mogu u postupku pripreme prostornih akata usvojiti privremene mjere za zaštitu uređenja prostora; područja zaštite i ograničenja su ona koja su osigurana, ugrožena kao i druga zaštićena područja, koja su definisana u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i koja je moguće odrediti u prirodi na parceli. Geodetsko preduzeće može pomoću oznaka, koje se moraju jasno razlikovati od kamena međaša, u prirodi označiti granice područja pravnog režima i pripremiti elaborate o određivanju granica područja pravnoga režima.

Zahtjevni objekti su zgrade čija ukupna zapremina prelazi 5,000 m³ i čija visina prelazi 10.00 metara, mjereno od temelja do nadstrešnica; građevinski inženjerski objekti čiji su nosivi rasponi veći od 8.00 metara; objekti koji su predviđeni za skladištenje i rukovanje radioaktivnim supstancama; objekti sa dubokim temeljima; podzemni objekti, kod kojih je kota konstrukcije preko 10.00 metara ispod površine tla; prednapregnute konstrukcije; brane, čija je visina preko 10.00 metara; mostovi kod kojih je visina barem jednog slobodnog profila, koji se nalazi između dva uzastopna stuba, veća od 8.00 metara; tuneli; javne željeznice; autoputevi; glavni ili regionalni putevi; luke; javni aerodromi; tramvaji za prevoz putnika ili druge uspinjače koje prelaze preko objekata visokogradnje; silosi ili rezervoari, čija je zapremina veća od 1,000 m³; elektrane sa termičkom snagom većom od 10 MW ili električnom nominalnom snagom većom od 5 MW; elektro prenosni vodovi preko 5 MW; elektro prenosni vodovi čiji je napon 110 kV ili više i pomoćne transformatorske stanice; cjevovodi za prenos vode na veće udaljenosti; kolektori za otpadne vode; deponije čvrstog otpada za dvije ili više opština; deponije štetnog otpada; razvodni cjevovodi za plin ili naftu; ili bilo koji drugi objekti čija visina prelazi 18.00 metara.

Manje zahtjevni objekti su zgrade čija ukupna zapremina ne prelazi 5.000 m³ i čija visina ne prelazi 10.00 metara, mjereno od tla do nadstrešnica, kao i građevinski inženjerski objekti koji nisu klasifikovani kao zahtjevni objekti;

Jednostavni objekti su manje zahtjevni objekti u pogledu konstrukcije, koji ne zahtijevaju posebnu statičku analizu ili tehničku provjeru. Ovi objekti nisu predviđeni za stanovanje i nisu objekti koji imaju uticaj na životnu sredinu; jednostavni objekti se dijele na: pomoćne objekte, privremene objekte, objekte za vježbu, spomenike i gradsku opremu;

Pomoćni objekti su objekti za vlastite potrebe korisnika, koji služe za unapređenje uslova života ili poljoprivrednih i amaterskih aktivnosti pojedinaca i njihovih porodica; ograda koja ograničava pristup trećim licima u dvorišta, vrtove ili drugo zemljište; pomoćni infrastrukturni objekti koji čine dio javnih infrastrukturnih objekata, uključujući stanice za naplatu putarine, ili dio drugih javnih infrastrukturnih objekata ili mreže koji služe za javnu upotrebu; veza sa takvim infrastrukturnim objektima ili mrežom; ili bilo koji drugi pomoćni poljoprivredni/šumarski objekti koji se koriste u poljoprivredi, lov, šumarstvu ili ribolovu.

Privremeni objekti su jednostavni montažni objekti koji su napravljeni od lakih materijala i koji su predviđeni za sezonsku turističku upotrebu, za neki događaj, kao privremeno skladište ili u neku sličnu svrhu i koji se postavljaju samo za vrijeme trajanja navedenog turizma, događaja ili postojanja navedenog skladišta.

Objekti za vježbu su jednostavni objekti koji su predviđeni za sport i rekreaciju na otvorenom, kao što su fudbal, odbojka, rukomet, tenis, golf; područja za uzlijetanje jedrilica i drugih malih laganih vazduhoplova, kao i druga slična sportska uzletišta; površine za rekreaciono jahanje, biciklizam, trčanje i druge slične sportske površine i

rekreaciona područja na otvorenom, ili jednostavni objekti koji su predviđeni za vježbe zaštite i spašavanja, vojne vježbe ili slično, pod uslovom da takvi objekti ne vrše izmjenu vodenih ili reljefnih karakteristika.

Spomenici su konstrukcijski jednostavne statue, spomen ploče ili drugi spomenici, čija je svrha obilježavanje nekog historijskog događaja, kulturnog događaja ili nekog drugog značajnog događaja, ili su predviđeni za neki javni događaj.

Gradska oprema obuhvata jednostavne pokretne objekte pomoću koji se vrši predviđena upotreba javnih površina.

Izgrađeno javno dobro predstavlja zemljište koje je predviđeno za opštu upotrebu, kako je u pogledu svrhe upotrebe definisano zakonom ili propisima objavljenim na osnovu zakona, kao i objekti koji su izgrađeni na takvom zemljištu, koji su predviđeni za opštu upotrebu.

Izgrađeno javno dobro je izgrađeno javno dobro koje pripada mreži javnih infrastrukturnih objekata koji su od šireg značaja, kao i javne površine koje se na navedenom zemljištu nalaze.

Izgrađeno javno dobro od lokalnog značaja je izgrađeno javno dobro koje pripada mreži javnih infrastrukturnih objekata od lokalnog značaja, javne površine koje se na tom zemljištu nalaze, kao i bilo koji objekti ili dijelovi objekata, čija je upotreba predviđena za sve pod istim uslovima, kao što su put, ulica, pasaž ili bilo koje drugo saobraćajno područje od lokalnog značaja, pijaca, igralište, parking za vozila, groblje, park, zelene površine, sportske površine, ili površine za rekreaciju.

Građevinski propisi su tehnički propisi kojima se detaljno definišu osnovni zahtjevi za određene vrste objekata, uslovi za projektovanje, odabrani nivoi i klase građevinskih proizvoda i materijala koji mogu biti ugrađeni, kao i način njihove ugradnje, načini izvođenja objekata, načini utvrđivanja da li su objekti u skladu sa propisanim osnovnim zahtjevima, kao i druga pravila i uslovi kojim se obezbjeđuje pouzdanost objekata u toku njihovog radnog vijeka.

Stanje građevinske tehnike je stanje, koje u datom trenutku, kada se vrši priprema projektne dokumentacije ili prilikom izvođenja objekata, predstavlja dostignuti nivo razvoja tehničkih karakteristika građevinskih proizvoda, postupaka i usluga, koji se zasnivaju na priznatim naučnim otkrićima, tehnikama i iskustvu u području građevinarstva, uzimajući u obzir prihvatljive troškove.

Tehnička smjernica je dokument kojim se za posebnu vrstu objekata obrazlažu najpreciznije definicije osnovnih zahtjeva, uslovi za projektovanje, odabrani nivoi i klase građevinskih proizvoda i materijala koji mogu da se ugrađuju, način na koji se ugrađuju, načini izvođenja objekata sa ciljem obezbjeđenja pouzdanosti objekata za vrijeme njihovog radnog vijeka, i ukoliko je primjenljivo, postupci u skladu sa kojim se može utvrditi da li su takvi zahtjevi ispunjeni.

Učesnici u građenju su investitor, projektant, izvođač, nadzor i revident.

Investitor je pravno ili fizičko lice koje naručuje izvođenje objekata ili lice koje samo izvodi objekte.

Projektant je pravno ili fizičko lice koje obezbjeđuje usluge projektovanja, koje se smatraju komercijalnom aktivnošću.

Odgovorni projektant je pojedinac koji je odgovoran projektantu za usklađenost projekta sa zakonima o prostornom planiranju, građevinskim propisima i uslovima relevantnih organa za izdavanje saglasnosti.

Odgovorni vođa projekta je pojedinac koji je odgovoran projektantu za međusobnu usklađenost svih nacrti koji sačinjavaju projektnu dokumentaciju, kao i za kvalitet obrade cjelokupnog projekta.

Izvođač je pravno ili fizičko lice koje obezbjeđuje usluge, koje se smatraju komercijalnom aktivnošću, u toku izvođenja pripremnih radova na gradilištu, u toku izvođenja radova na

objektima, u toku montaže i ugradnje mašinskih i elektro instalacija, kao i u toku izvođenja završnih radova.

Revident je pravno ili fizičko lice koje vrši usluge revizije projektne dokumentacije, što se smatra komercijalnom aktivnošću.

Odgovorni revident je pojedinac koji je odgovoran revidentu da nacrti čiju reviziju vrši budu usklađeni sa građevinskim propisima, kao i da objekti ispunjavaju propisane osnovne zahtjeve.

Projektovanje podrazumijeva izradu projektne i tehničke dokumentacije, kao i tehničko savjetovanje u vezi sa istom. Projektovanje je podjeljeno u pogledu vrste projekata koji sačinjavaju dokumentaciju na: arhitektonske projekte, arhitektonske projekte vanjskog uređenja, građevinske projekte i druge.

Projektni zadatak je sistematično uređena dokumentacija koja se sastoji od tekstualnog i grafičkog materijala i drugih potrebnih tekstova u obliku smjernica o tome kako projektant treba da pripremi projektnu dokumentaciju.

Projektna dokumentacija je sistematično uređen sklop planova i/ili tehničkih opisa i izvještaja, proračuna, crteža i drugih dodataka kojim se određuju urbanistička, funkcionalna, formalna i tehnička svojstva predviđene konstrukcije kao i obim prvog projekta, projekta za dobijanje građevinske dozvole, projekta za tender, te projekta za izvođenje.

Tehnička dokumentacija je sistematično uređen sklop dokumenata, slika i crteža, planova, tekstova i drugih elemenata kao što su garancije, sertifikati, potvrde, spiskovi, šeme i uputstva kojim se postavljaju pravila za upotrebu ili upravljanje i održavanje objekata i obim projekta izvedenog stanja, projekta upravljanja i održavanja objekata, te projekta za unos u službene evidencije.

Revizija projektne dokumentacije obuhvata kontrolu tačnosti i matematičke ispravnosti onih elemenata projekta koji su bitni za dobijanje građevinske dozvole, te koji služe kao dokaz da će objekti ispuniti propisane osnovne zahtjeve, da će biti u skladu sa dokumentacijom za prostorno planiranje i građevinskim propisima, kao i da će biti funkcionalni i odgovarajućeg oblika, te da će njihova upotreba biti efikasna, bezbjedna i da će opravdati troškove.

Tehničko savjetovanje je savjetovanje i zastupanje investitora u vezi sa građenjem objekata.

Organ za izdavanje saglasnosti je imalac javnog ovlašćenja, za kojeg je zakonom ili propisima izdatim na osnovu zakona definisano da funkcioniše kao nadležni organ za propisivanje uslova projektovanja i izdavanje saglasnosti za građenje.

Uslovi za projektovanje su uslovi za projektovanje koje su uspostavili nadležni organi za izdavanje saglasnosti u skladu sa uslovima navedenim u dokumentaciji za prostorno planiranje i u skladu sa pravima i odgovornostima organa za izdavanje saglasnosti, kako je definisano zakonom ili propisima na osnovu dokumentacije prostornog planiranja.

Saglasnost je potvrda koju izdaje nadležni organ za izdavanje saglasnosti, a kojom se potvrđuje da je projektna dokumentacija pripremljena u skladu sa uslovima za projektovanje koje postavlja organ za izdavanje saglasnosti.

Područje uticaja je trodimenzionalni prostor koji se nalazi okolo, iznad i ispod planiranih objekata, u kojem je, primjenom građevinskih propisa i uslova za građenje, utvrđeno da će doći do dozvoljene emisije substanci ili energije iz objekata u okolinu, te u kojem su predviđeni i drugi uticaji objekata na okolinu.

Građevinska dozvola je administrativna odluka kojom relevantan administrativni organ, nakon što utvrdi da je predviđena gradnja u skladu sa dokumentacijom o prostornom planiranju, te da će objekti ispuniti osnovne zahtjeve i da se predviđenim izvođenjem radova neće nanijeti šteta trećem licu ili javnom dobru, odobrava izvođenje radova i propisuje posebne uslove koji se moraju poštovati u toku izvođenja radova.

Dokaz o pravu na građenje je dokaz o vlasništvu, drugom materijalnom pravu ili bilo kojem pravu na osnovu kojeg investitor može da gradi na određenom dijelu zemljišta ili na određenim objektima.

Građevinska parcela je zemljište koje se sastoji od jedne ili više zemljišnih parcela ili dijelova iste, na kojoj se nalaze objekti ili su predviđeni, te na kojima se nalaze ili su predviđene površine koje su u sklopu navedenih objekata.

Komunalni priključak je priključak objekta na objekte javne infrastrukture i mreže bez kojih objekti ne bi mogli da služe svojoj svrsi.

Obilježavanje je prenos osnovnog nacrtu vanjskog oboda projektovanog objekta na teren u sklopu građevinske parcele, ili prenos ose profila podužnih objekata na objekte javne infrastrukture.

Izgradnja je izvođenje građevinskih radova i drugih radova u okviru izgradnje novih objekata, rekonstrukcije objekata, zamjene objekata te njihovog uklanjanja.

Izgradnja novih objekata je izvođenje radova kojima se izgrađuju novi objekti, ili kojim se objekti završavaju ili unapređuju, usljed čega se njihov vanjski izgled znatno mijenja.

Rekonstrukcija objekata je izmjena tehničkih svojstava postojećih objekata i adaptacija objekata kako bi se izmijenila predviđena svrha za koju se koriste ili potrebe. Rekonstrukcija objekata takođe podrazumijeva izvođenje radova kojim se znatno ne mijenjaju veličina, vanjski izgled ili predviđena svrha upotrebe, ali se mijenjaju elementi konstrukcije ili kapacitet, te na osnovu kojih se izvode druga poboljšanja.

Zamjena objekta je izvođenje radova kojim se novi objekat izgrađuje na mjestu gdje je prethodno uklonjen stari objekat ili u neposrednoj blizini istog, u sklopu građevinske parcele, čime se ne vrši izmjena predviđene namjene, spoljašnost, veličina i uticaj na okolinu prethodnog objekta koji se uklanja prije početka upotrebe novog objekta.

Uklanjanje objekta je izvođenje radova kojim se objekti uklanjaju, ruše ili rastavljaju, nakon čega se uspostavlja prethodno stanje.

Građenje u vlastitoj režiji podrazumijeva da investitor kao fizičko lice, sam, odnosno uz pomoć članova svoje porodice ili susjeda ili članova nekog udruženja gradi objekat koji mu je potreban u svrhu stanovanja ili u svrhu sprovođenja društvenih aktivnosti.

Promjena namjene podrazumijeva izvođenje radova čiji rezultat ne predstavlja izgradnju i čime se vanjski izgled objekta ne mijenja, ali se zahtijeva promjena upotrebe objekta ili dijela istog, te se usljed toga povećava njegov uticaj na okolinu.

Promjena upotrebe podrazumijeva izvođenje radova čiji rezultat predstavlja promjenu predviđene upotrebe, ali usljed čega ne dolazi do izmjene veličine ili vanjskog izgleda objekta i ne mijenja se njegov uticaj na okolinu. Takođe, rezultat navedenog izvođenja radova može da bude izmjena predviđene upotrebe, gdje se izvođenje aktivnosti u poslovnim prostorijama zamjenjuje sa drugim sličnim aktivnostima.

Održavanje objekta podrazumijeva izvođenje radova, čime se objekti održavaju u dobrom stanju i njihova upotreba je stoga olakšana. Održavanje objekata obuhvata radove na redovnom održavanju, radove na investicionom održavanju i radove na održavanju koji su od javne koristi.

Radovi na redovnom održavanju podrazumijevaju izvođenje manjih opravki i radova na objektima ili u prostorijama koje se nalaze unutar objekata, kao što su bojenje, popravka vrata, popravka prozora, zamjena poda, ili zamjena pokućstva pokućstvom jednakih dimenzija, čime se ne mijenja kapacitet instalacija, opreme i tehničkih uređaja, ne dolazi do preopterećenja konstrukcije objekta i ne dolazi do izmjene kapaciteta, veličine, predviđene upotrebe ili vanjskog izgleda objekta.

Radovi na investicionom održavanju podrazumijevaju izvođenje popravki, radova na izgradnji, radova na instalacijama, zanatskih radova i poboljšanja koji su rezultat razvoja tehnike i usljed kojih ne dolazi do preopterećenja konstrukcije objekta, izmjene

kapaciteta, veličine, predviđene upotrebe ili vanjskog izgleda objekta, te usljed kojih dolazi do modernizacije ili drugog poboljšanja instalacija, fitinga, tehničkih uređaja i opreme.

Radovi na održavanju od javne koristi podrazumijevaju izvođenje radova na održavanju i drugih radova što je propisano posebnim članom zakona ili propisom, izdatim na osnovu posebnog člana zakona, da se kapacitet objekta i veličina objekta mogu izmijeniti u svrhu obezbjeđenja posebnog tipa javne usluge.

Upotrebna dozvola je odluka kojom administrativni organ, koji je izdao građevinsku dozvolu, na osnovu tehničkog pregleda koji je prethodno izvršen, odobrava otpočinjanje upotrebe objekta.

Tehnički pregled je pregled izgrađenih ili rekonstruisanih objekata, kojim se utvrđuje da li je objekat izgrađen ili rekonstruisan u skladu sa građevinskom dozvolom, te da li će objekat ispuniti propisane osnovne zahtjeve.

Dokaz o pouzdanosti objekta podrazumijeva dopunjenu izjavu kojom se dokazuje da će objekat u cjelini ispuniti propisane osnovne zahtjeve, u toku upotrebe i održavanja.

1.3 UPOTREBLJENE SKRAĆENICE

EU	Evropska Unija
€	Euro – evropska valuta
BPP	Baza podataka o putevima – informacioni sistem
INV-NM	Baza investicionih namjera
ID-P	Identifikacija projekta
DIIP	Dokument identifikacije investicionog projekta
INVP	Investicioni program
PIS	Predinvesticiona studija
SRPI	Studija realizacije predviđene investicije
IRI	Izveštaj o realizaciji investicije
IPUI	Izveštaj o praćenju uticaja investicije
SPR	Strategija prostornog razvoja
PRD	Prostorni red
LN	Lokacijski nacrt
DRP	Dugoročni razvojni program
DRPJP	Dugoročni razvojni program javnih puteva
PRP	Plan razvojnih programa
MSI	Modifikovani švicarski indeks oštećenosti kolovoza
IRI	Indeks oštećenosti kolovoza
SWOT	Analiza: prednosti (Strength), slabosti (Weaknesses), mogućnosti (Opportunities) i opasnosti (Threats)
SMART	Pristup: Specifičnost (Specific), Mjerljivost (Measurable), Izvodljivost (Achievable), Realističnost (Realistic) i Vremenska ograničenost (Time bound)
PGDP	Prosječan godišnji dnevni promet motornih vozila
IDR	Idejno rješenje
IDP	Idejni projekat
PGD	Projekat za dobijanje građevinske dozvole (GP – glavni projekat)
PZT	Projekat za tender
PZI	Projekat za izvođenje (IP – izvođački projekat)

ZGO	Zakon o građenju objekata
DOF	Digitalna ortofotografija

1.4 PRAVNE OSNOVE

- Zakon o cestama ("Službene novine Federacije BiH", broj 6/02)
- Zakon o javnim putevima ("Službeni glasnik RS", broj 3/04)
- Zakon o osnovama bezbednosti saobraćaja (Sl.list. SFRJ 21/91)
- Zakon o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH (Nacrt, Sarajevo, juni 2004)
- Zakon o prostornom uređenju ("Službene novine FBiH", broj 52/04)
- Zakon o gradnji (građenju), ("Službene novine Federacije BiH", broj 55/02)
- Zakon o uređenju prostora (Sl. glasnik RS, broj 84/02)
- Zakon o teritorijalnoj organizaciji i lokalnoj samoupravi (Sl.glasnik 11/94, 6/95, 26/95, 15/96, 17/96 i 19/96)
- Zakon o federalnim jedinicama (kantonima – županijama) (Sl. novine FBiH 3/96)
- Zakon o konstituiranju novih općina u FBiH (Sl.I. FBiH 6/98)
- Zakon o utvrđivanju naseljenih mjesta i o izmjenama u nazivima naseljenih mjesta u određenim općinama ("Službeni list SRBiH 24/86, 33/90, 32/91 i FBiH" br.14/04)
- Zakon o zaštiti dobara koja su odlukama Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika proglašena nacionalnim spomenicima BiH ("Službeni list FBiH" br. 27/02)
- Zakon o zaštiti okoliša, (Sl. novine FBiH 33/03)
- Zakon o zaštiti životne sredine (Sl. glasnik RS, broj 53/02)
- Zakon o zaštiti prirode, (Sl. novine FBiH 33/03), (Sl. glasnik RS, broj 50/02)
- Zakon o zaštiti zraka, (Sl. novine FBiH 33/03), Zakon o zaštiti vazduha (Sl. glasnik RS, broj 53/02)
- Zakon o zaštiti voda, (Sl. novine FBiH 33/03), (Sl. glasnik RS, broj 53/02, 54/94)
- Zakon o upravljanju otpadom, (Sl. novine FBiH 33/03)
- Zakon o zaštiti voda, ("Sl. novine FBiH" 33/03), (Sl. Glasnik RS", broj 53/02, 54/94)
- Zakon o proračunima-budžetima u FBiH (Sl. novine 20/98)
- Zakon o trezoru FBiH (Sl. novine 19/03)
- Uredba o radu riznice (trezora), sistemu glavne knjige riznice (trezora) i načinu vođenja jedinstvenog računa riznice (trezora) i opće odredbe (Sl. novine FBiH 23/00, 37/01)
- Pravilnik o pripremi, izradi i donošenju planova po skraćenom postupku (Sl.gl. RS 8/97-255)
- Pravilnik o sadržaju planova (Sl.Gl. RS 7/03-9)
- Odluka o pripremi i izradi prostornoplanske i tehničke dokumentacije, sanaciji, obnovi i izgradnji objekata (Sl.Gl. RS 49/01-994)
- Zakon o zemljišnim knjigama Republike Srpske (Sl.I. RS 67/03)
- Zakon o arhivskoj građi FBiH ("Službeni list FBiH" br.45/02)
- Uredba o organiziranju i načinu vršenja arhivskih poslova u organima uprave i službama za upravu ("Službeni list FBiH" br.22/03)

U Republici Srpskoj u izradi je sljedeća dokumentacija:

- Izrada Nacionalnog akcionog plana o zaštiti životne sredine RS (NEAP)
- Pakt o stabilnosti i Jadransko-jonska inicijativa

- Pripreme za izradu novog Zakona o prostornom planiranju
- Dovršenje prostornog plana Republike Srpske za period 1996-2015.god.
- Aktivnosti na usaglašavanju prostorno-planske dokumentacije i zakonske regulative sa bližim okruženjem i EU
- Pripreme za izradu informacione osnove o prostoru

Ekonomska politika za godinu 2004 (Vlada Republike Srpske, januar 2004)

Program javnih ulaganja 2004 – 2006 (Jedinica za koordinaciju razvoja Republike Srpske, Razvojni program UN)

Prostorni plan Bosne i Hercegovine za period od 1981. do 2000. g. (prečišćeni tekst) 15/89-389

The Study on the Transport Master Plan in BiH (Japan International Cooperation Agency – JICA, March 2001)

Regional Balkans Infrastructure Study – Transport (EU, REBIStransport JV, July 2003)

Monografija "Putevi, željeznice, aerodromi" - metodologija projektovanja puteva, prof. dr. Anđusa in prof. Dr. Maletića, Građevinski fakultet univerzitet Beograd, 1993.

1.4.1 ODREĐENA RJEŠENJA IZ VAŽEĆEG ZAKONODAVSTVA

Zakon o uređenju prostora (Službeni Glasnik R.Srpske, br. 19/96)

U sklopu ovog zakona nalazi se skup mjera koje se odnose na građevinske procese, prostorno i urbanističko planiranje, urbanističko, arhitektonsko i građevinsko projektovanje i izgradnju.

U članu 5, pod tačkom 10 građenje se definiše kao proces koji obuhvata izvođenje pripremnih i građevinskih radova za izgradnju objekata, rekonstrukciju, dogradnju i nadzidavanje postojećih zgrada, te ugradnju i montažu opreme...

Tačka 16 – idejno rješenje

Tačka 17 – idejni projekat

Tačka 18 – glavni projekat

Tačka 19 – projekat za izvođenje

Član 9 – rezervisano područje za izgradnju

Član 21 – izgradnja infrastrukturnih sistema, građevina i uređaja

Član 26 – parcelisanje građevinskog zemljišta

Član 33 – planovi u smislu ovog zakona su: prostorni plan republike, područja, opštine, urbanistički plan, regulacioni plan, urbanistički projekat

Član 69 – urbanistička saglasnost

Član 71 – sadržaj urbanističke saglasnosti

Član 75 – za M i R puteve izdaje Ministarstvo

Član 81 – tehnička dokumentacija – projekat za izvođenje koji se sastoji od nekoliko projekata

Član 82 – sadržaj projekta za izvođenje

Član 89 – građevinska dozvola

Član 98 – građenje

Član 105 – upotrebna dozvola

Član 106 – tehnički pregled

Član 132 – upravni nadzor – Ministarstvo

Član 133 – inspekcijski nadzor

Član 154 – podzakonski propisi koji su potrebni na osnovu ovog Zakona:

- Sadržaj planova (Član 34)
- Sadržaj, način pripreme i kontrola tehničke dokumentacije (Članovi 82 i 87)
- Nostrifikacija tehničke dokumentacije (Član 84)

- Polaganje stručnih ispita (Član 125)
- Legitimacija urbanističko-građevinskog inspektora
- Vođenje knjige inspekcije i građevinskog dnevnika (Član 101)
- Vršenje stručnog nadzora u toku izgradnje građevina (Član 104)
- Vršenje tehničkog pregleda (Član 115)
- Opšta pravila urbanističke regulacije i parcelacije
- Čuvanje i korišćenje podataka i dokumentacije (Član 130)
- Uslovi za planiranje i projektovanje građevina za hendikepirane
- Obrasci upravnih akata
- Tehničke norme za temeljenje građevina
- Tehničke mjere i uslovi za izvođenje istražnih radova
- Tehnološka oprema i potreban broj radnika za dobijanje dozvole za građenje

Zakon o prostornom uređenju (Službene novine FBiH, br. 52/04)

Prostornim uređenjem Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), u smislu ovog zakona, osigurava se plansko upravljanje, korištenje i zaštita prostora.

Član 6 – dokumenti su: prostorna osnova, program mjera, prostorni planovi (federacije, kantona, područja, nekoliko kantona, opština), urbanistički plan, detaljni plan (regulacioni plan, urbanistički projekat), drugi dokumenti

Član 23 – priprema dokumentacije prostornog uređenja (vrsta, granice, rokovi, odgovorne ustanove...)

Član 35 – građevinska dozvola

Član 37 – urbanistička saglasnost

Član 58 – integrisani prostorni informacioni sistem – zapisnici

Podzakonski propisi koji će biti potrebni:

- Odluka o provođenju prostornog plana
- Odluka o donošenju detaljnog plana
- Odluka o pristupanju izradi ili izmjeni dokumenta prostornog uređenja
- Odluka o zabrani građenja
- Odluka o registrovanom pravnom licu koje je ovlašteno za pripremu dokumentacije za uređenje prostora
- Odluka o imenovanju komisije, odnosno o ovlaštenju organizacije za davanje stručne ocjene za režim gradnje

Zakon o gradnji (građenju) ("Sl. novine Federacije BiH", broj 55/02)

Ovim zakonom uređuje se: izrada tehničke dokumentacije (u daljnjem tekstu: projektovanje), gradnja građevine, postupak izdavanja odobrenja za građenje i upotrebne dozvole, vršenje nadzora, održavanje građevine, te određuju tehnička i druga svojstva kojima moraju udovoljiti građevine

Član 4 – tehnička svojstva bitna za izgradnju (sigurnost, stabilnost, zaštita od požara, zaštita od buke...)

Član 15 – građevinski proizvodi i oprema

Članovi 17-21 – učesnici u građenju (investitor, projektant – registrovan, koji ima položen ispit), izvođač, nadzor nad izgradnjom

Član 22 - revident projekta; Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno je imenovati odgovornog revidenta koji je odgovoran za koordinaciju kontrole pojedinih faza ili dijelova glavnog, odnosno izvedbenog projekta. Odgovorni revident iz stava 2. ovog člana organizira izradu zbirnog izvještaja o kontroli ukupne projektne dokumentacije na osnovu pojedinačnih izvještaja o kontroli pojedinih faza ili dijelova projekta koji se prilažu uz zbirni izvještaj. Odgovorni revident dužan je izvršiti kontrolu projekta sa stanovišta svih uvjeta predviđenih u članu 26. ovog zakona. Reviziji projekata podliježu svi glavni i izvedbeni projekti stambenih objekata sa više od dvije stambene jedinice, javnih objekata, uslužnih i privrednih objekata, kao i projekti za koje odobrenje za građenje izdaje Ministarstvo.

Član 24 – investiciono-tehnička dokumentacija (glavni projekat, projekat za izvođenje, označavanje i zaštita projekta, kontrola projekta, nostrifikacija projekta)

Član 29 – građevinska dozvola (zahtjev, dokaz o pravu na građenje, postupak izdavanja, trajanje, izmjene)

Član 48 – upotrebna dozvola

Član 50 – tehnički pregled

Član 61 – upotreba i održavanje

Podzakonski propisi koji će biti potrebni:

- Pravilnik o uvjetima za neometano kretanje lica sa teškoćama u kretanju
- Pravilnik o djelatnostima koje mogu ugroziti čovjekovu okolinu, uvjete, način i obrazac vođenja građevinskog dnevnika i građevinske knjige na gradilištu propisat će Ministarstvo posebnim pravilnikom
- Tehnički pregled utvrdit će Ministarstvo posebnim pravilnikom
- Odluka Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika